

Rezervátumba zárt erdők – Mit tanulhatunk tőlük?

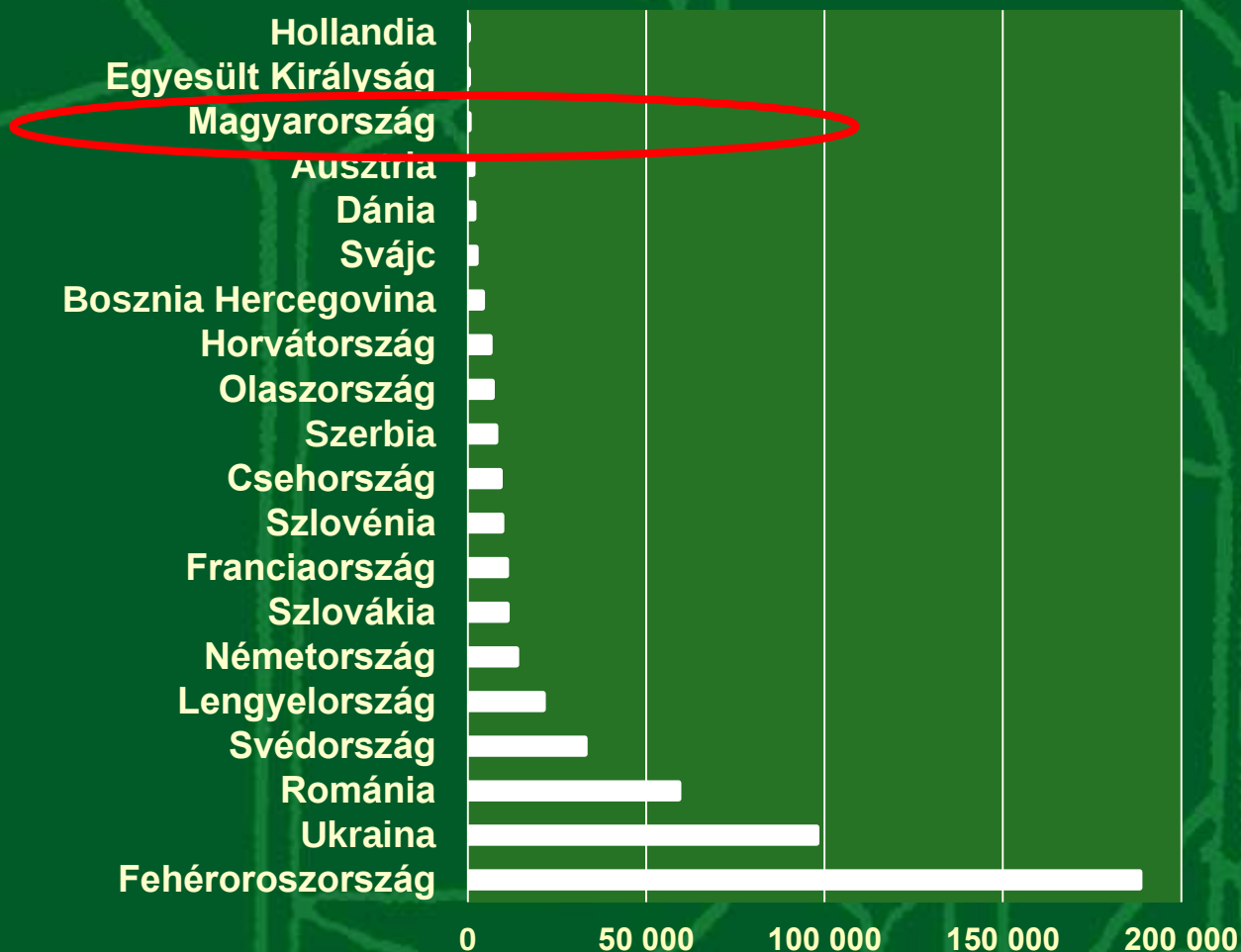
Horváth Ferenc
HUN-REN ÖK Ökológiai és Botanikai Intézet
Vácrátót

Az erdőrezervátum-eszme kibontakozása

- Fuchs (1861) ... „*kiterjedt őserdők a Kárpátokban és a középhegységeinkben*”
- Hanusz (1896) ... „*a természetnek saját erejéből létre jött nagyszerűsége*”
- Fekete (1906) ... „*Őserdeink [...] tűnőfélben vannak. Nem szabad késnünk tehát tanulmányozásukkal ...*”
- Nemes (1944) ... „*nagyszerű és újból meg nem születő őсреngetegek*”

EU „őserdő” adatbázis v2.0

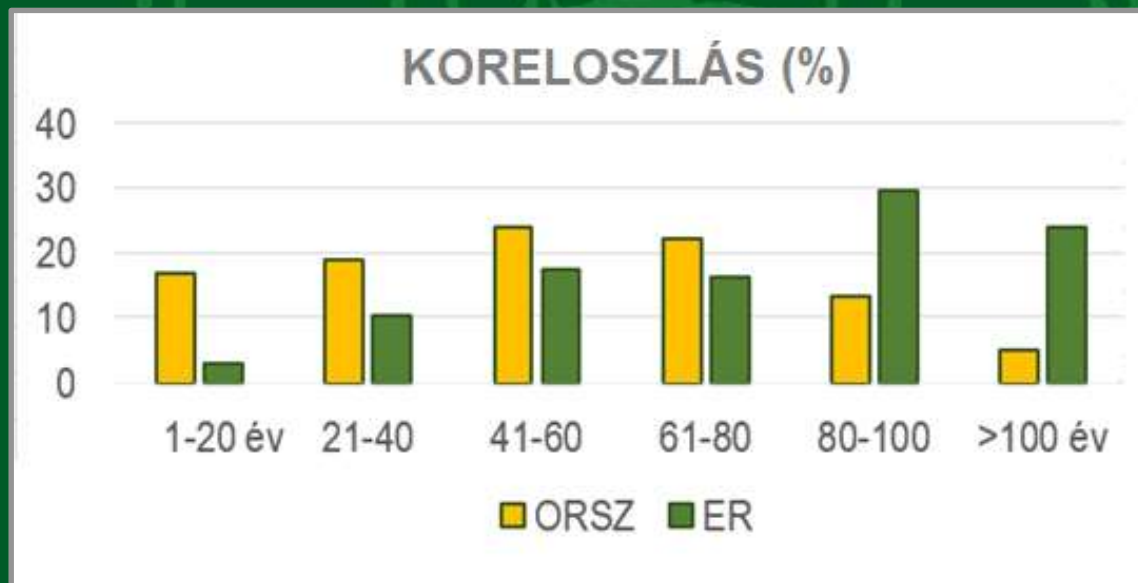
2021

- NO 0,3 mha
- FI ~3 mha
- RU 37 mha

Magyarország erdőrezervátumai

- Magyarország ~ **legöregebb** erdői
- A **Kékes ER** őserdőmaradvány, a többi **felhagyott vágásos** ...
- A magterületeket kivonták a faanyagtermelés alól!
*... felhagyott
őreg erdők*

Erdőrezervátumok Magyarországon 2011

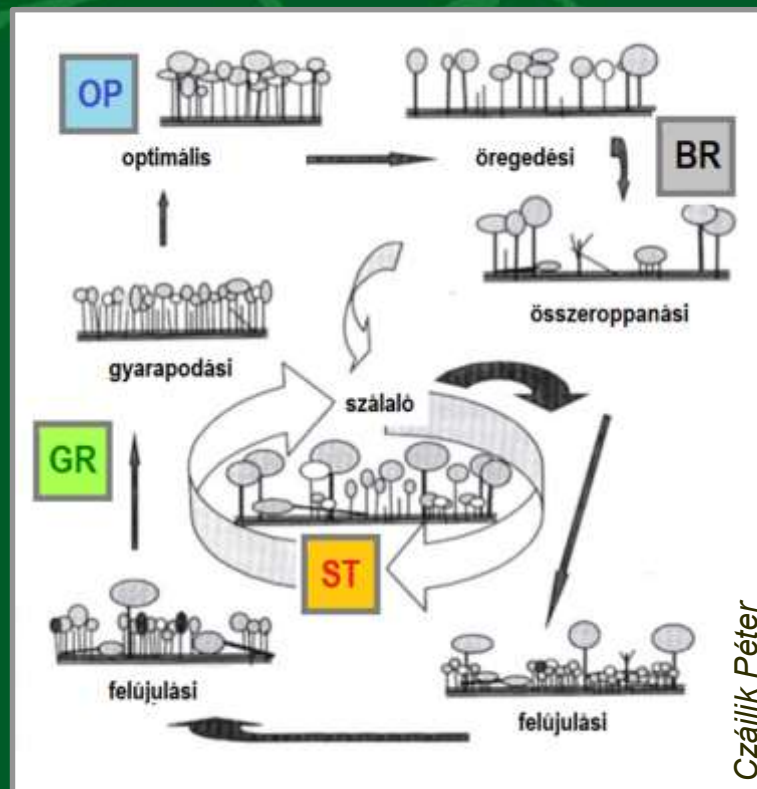

2002-ben így gondoltuk

vadhatás

biológiai invázió

táj szárazodás ...

ERDŐGAZDÁLKODÁS

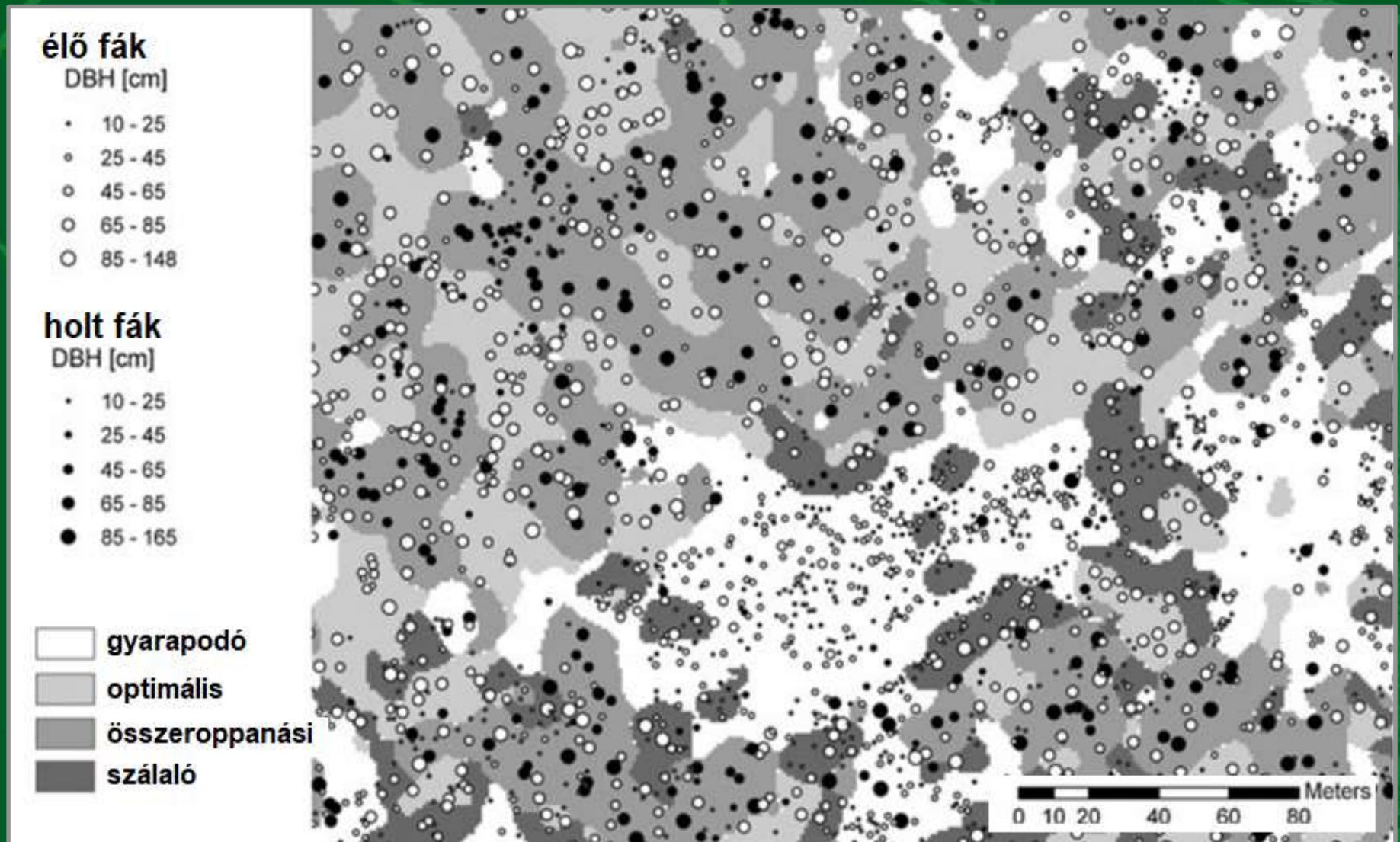
Az ER-kutatás fő kérdései

- Milyen az őserdők, ill. természetes erdők **szerkezete**, **működése**, és dinamikája?
... versus gazdasági erdők
- Milyen az őserdők, ill. természetes erdők **fajgazdagsága**?
... versus gazdasági erdők
- Hogyan reagálnak ezek az erdők a **környezeti kihívásokra**?
... ha nem az erdész irányít !

Kérdések és tapasztalatok

- *Merre tart a Kékes Erdőrezervátum bükköse?*
- *100 év kudarc a kocsányos tölgyesek természetes felújulásában*
- *Egyoldalú szabályozás, elszabadult szarvas, őz, muflon és dám populációk*
- *Látható-e előre a klímaváltozás erdőkre gyakorolt hatása?*

Őserdő mintázat és erdődinamika - Zofin (CZ)

Őserdő mintázat és erdődinamika – Kékes ER

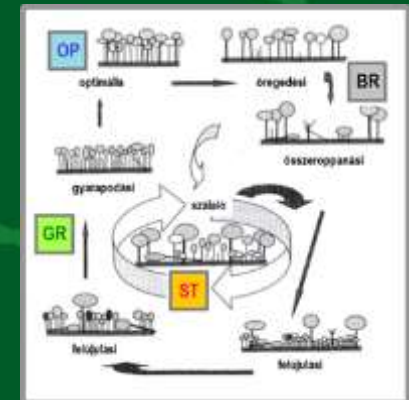
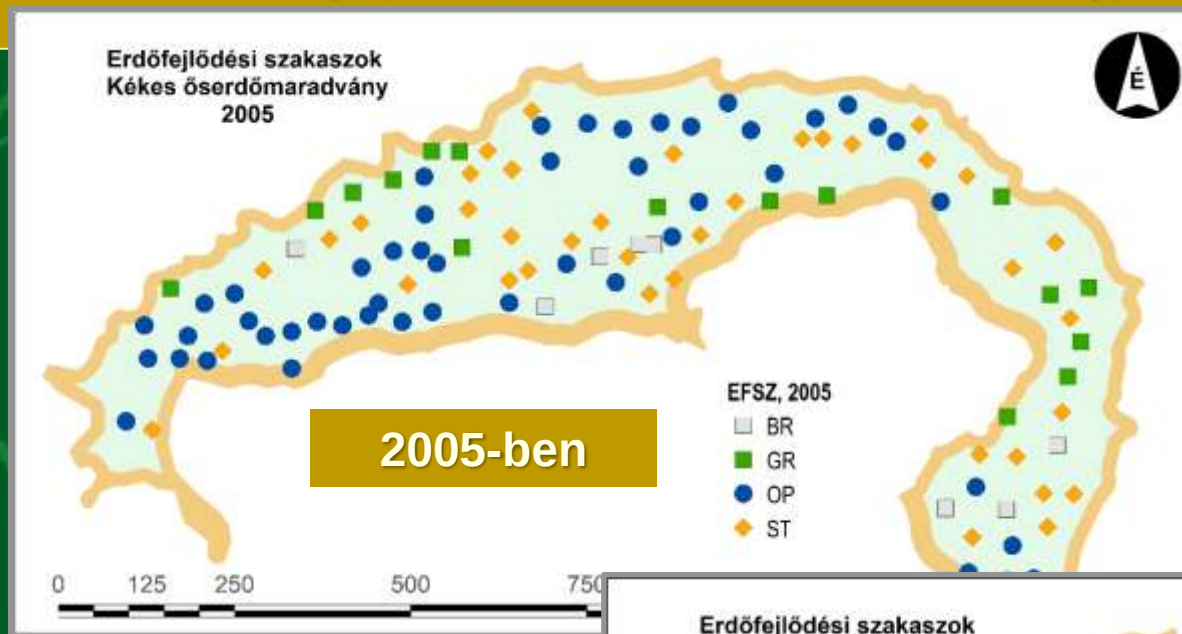

Őserdő mintázat és erdődinamika – Kékes ER

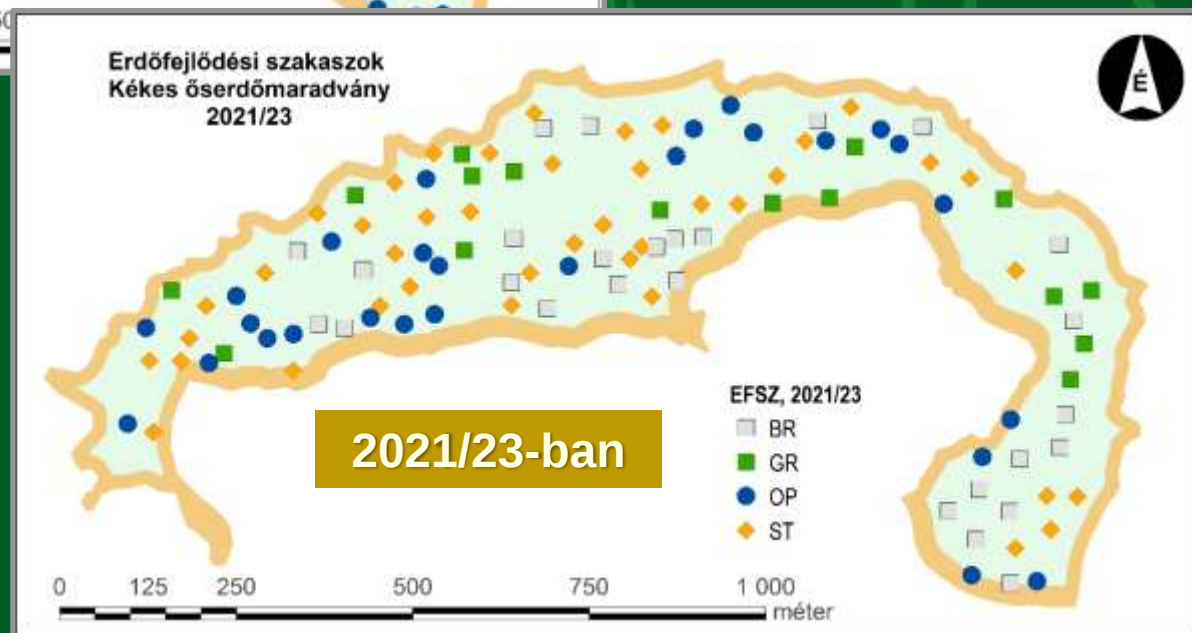

Fotó: Horváth Ferenc

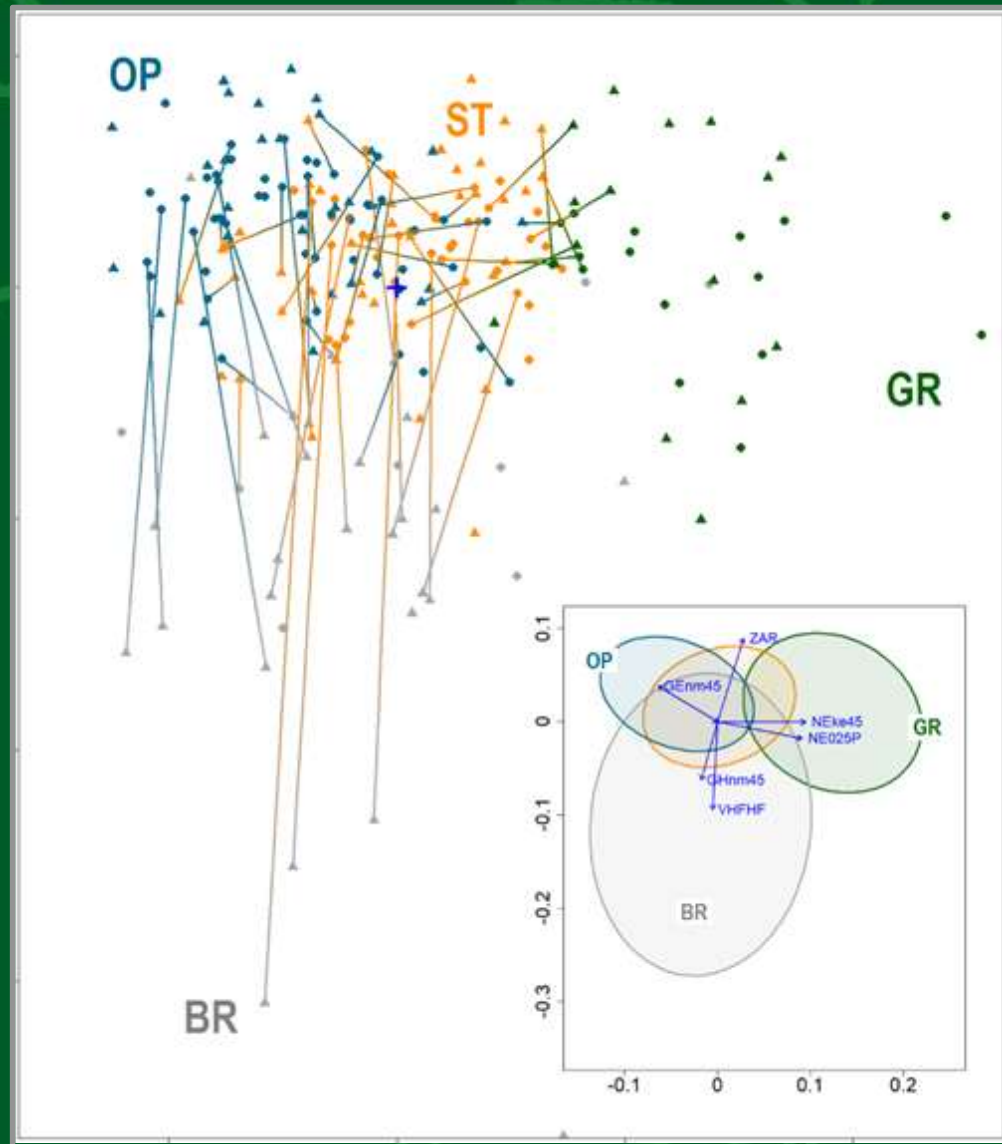
Őserdő mintázat és erdődinamika – Kékes ER

- Élő fák sűrűsége csökkent
- Kisebb a záródás
- Álló holtfák sűrűsége nőtt
- Sokkal több lett a fekvő holtfa

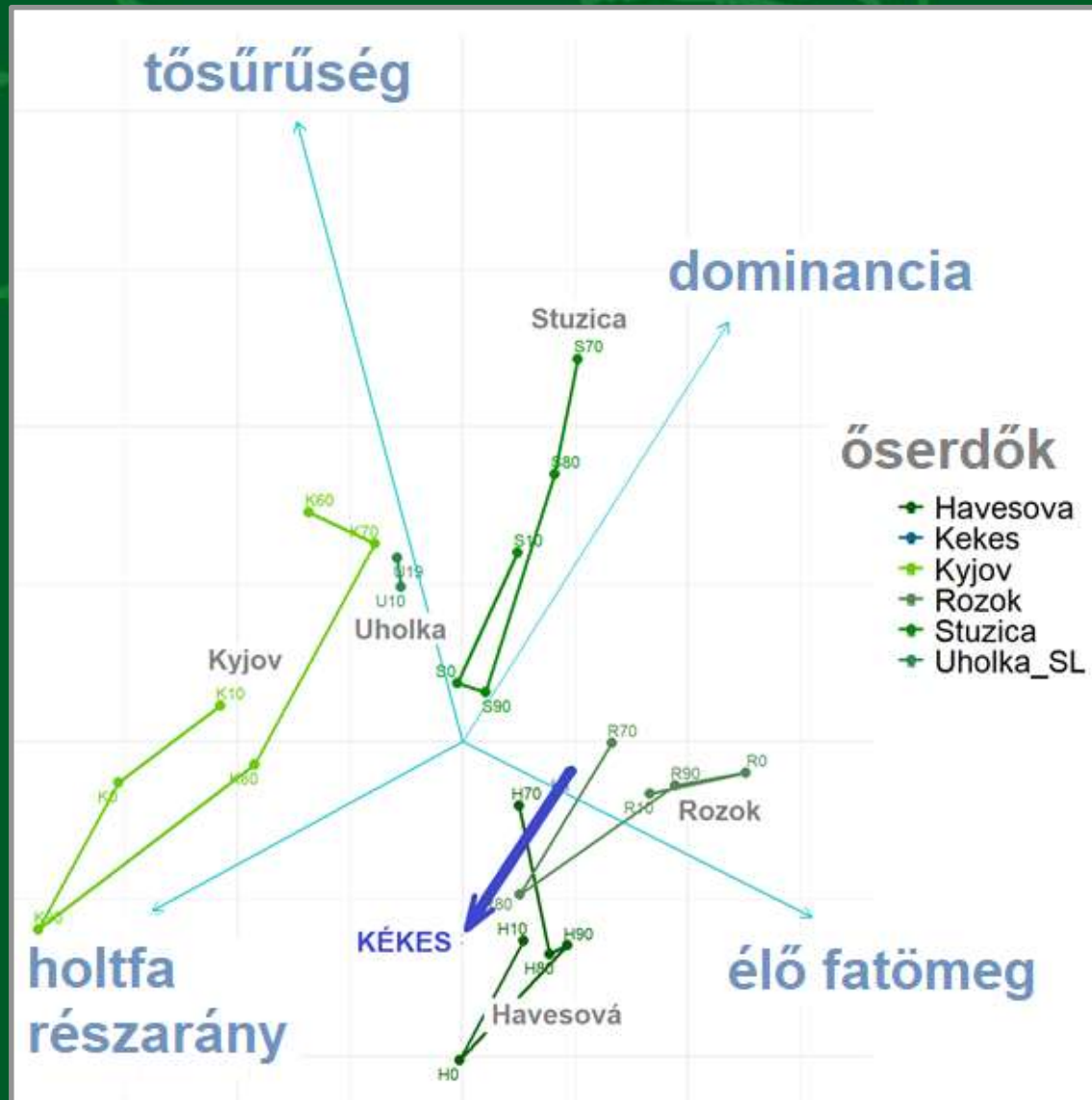

Őserdő mintázat és erdődinamika – Kékes ER

Horváth, Szegleti, Bölöni (2024): Bükkös ... in Bartha, Csóka és Mátyás (szerk.)

Őserdő mintázat és erdődinamika – Kékes ER

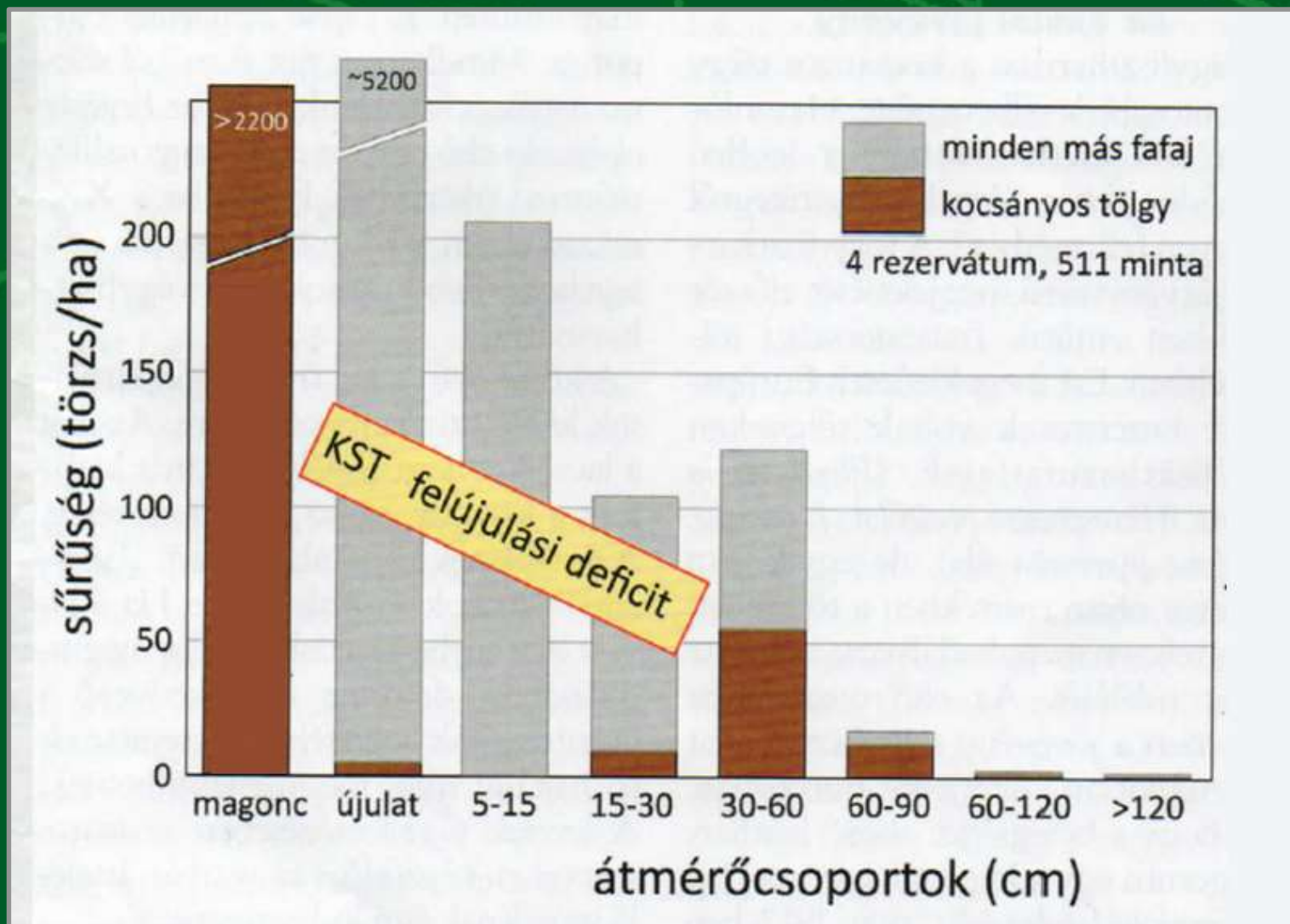

KST természetes felújulása: 100 év kudarc

Fotó: Szegleti Zsófia

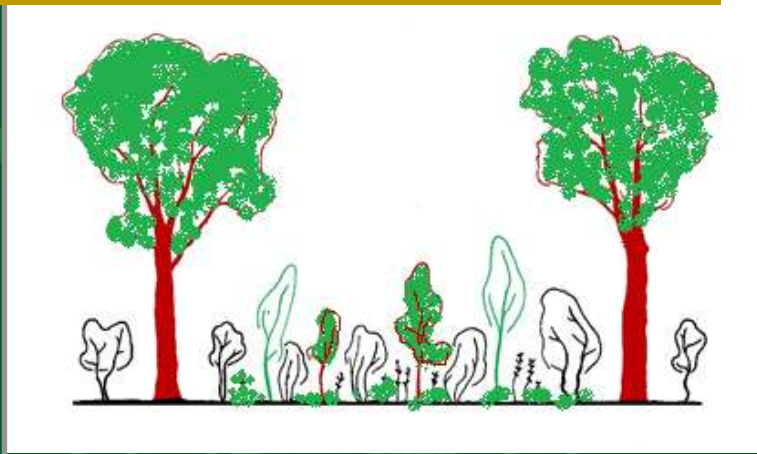
KST természetes felújulása: 100 év kudarc

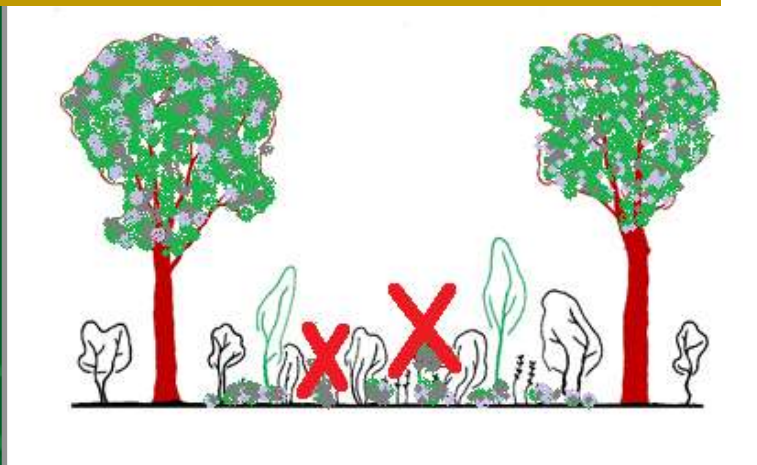
Fő oka: idegenhonos, inváziós tölgylisztharmat

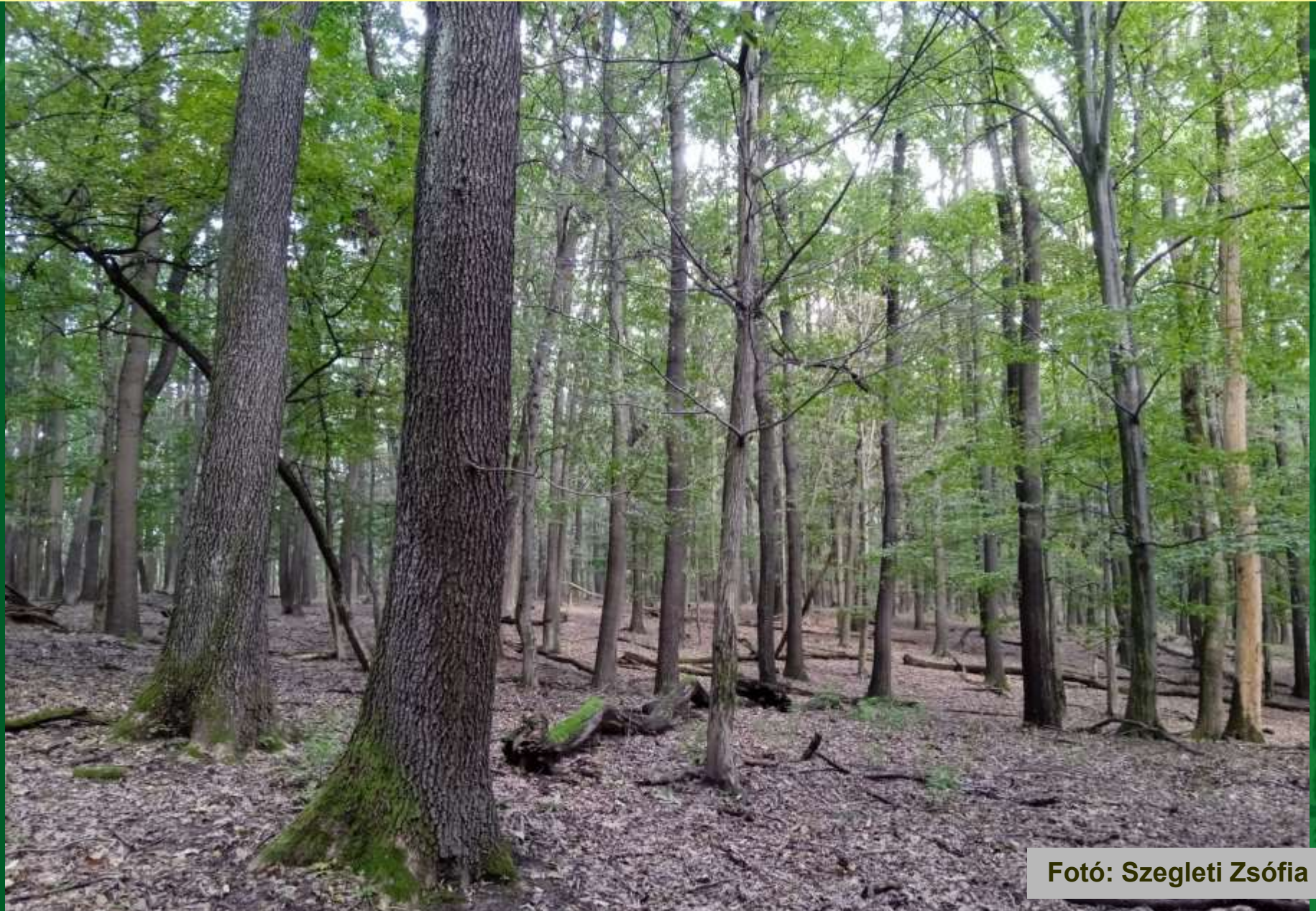
1907 ELŐTT ... felújultak a tölgyesek

1907 UTÁN ... természetesen már nem

Természetes felújulás és a vad, Száz-völgy ER

Fotó: Szegleti Zsófia

Természetes felújulás és a vad ...

PSH Vadkizárás, 2013-ban

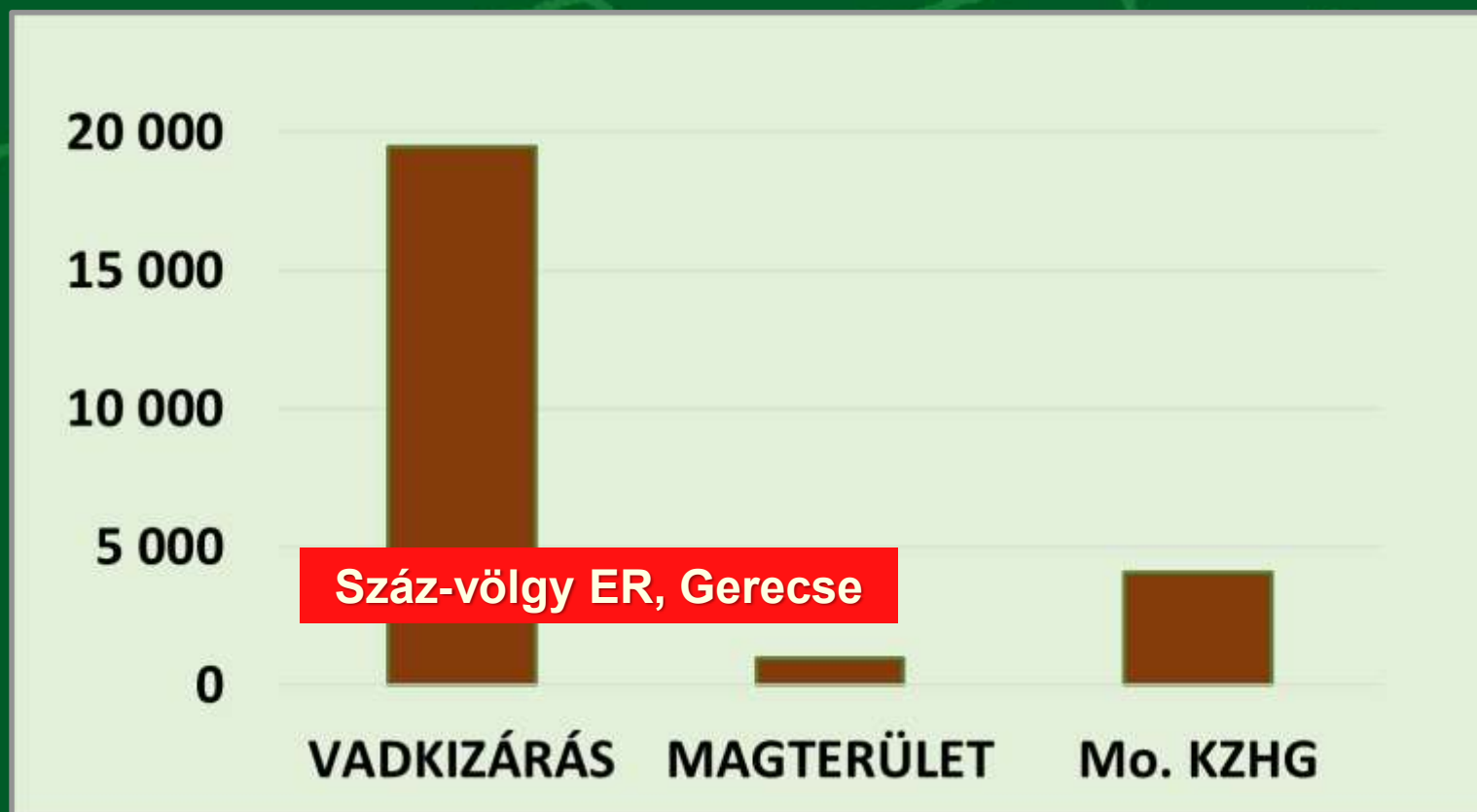

2024-ben

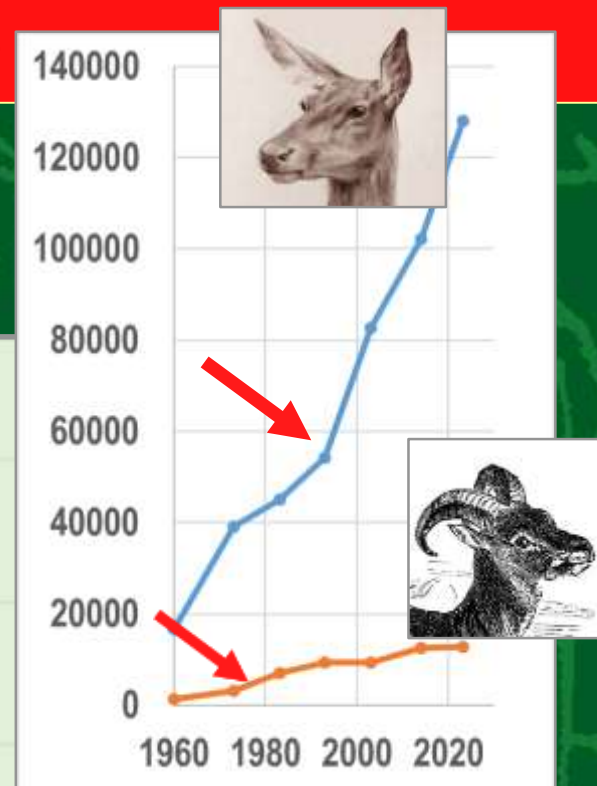

20 év vadkizárás után: 19.500 tő/ha

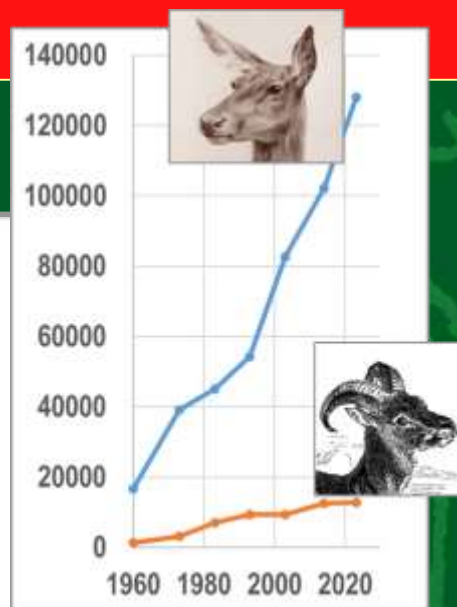
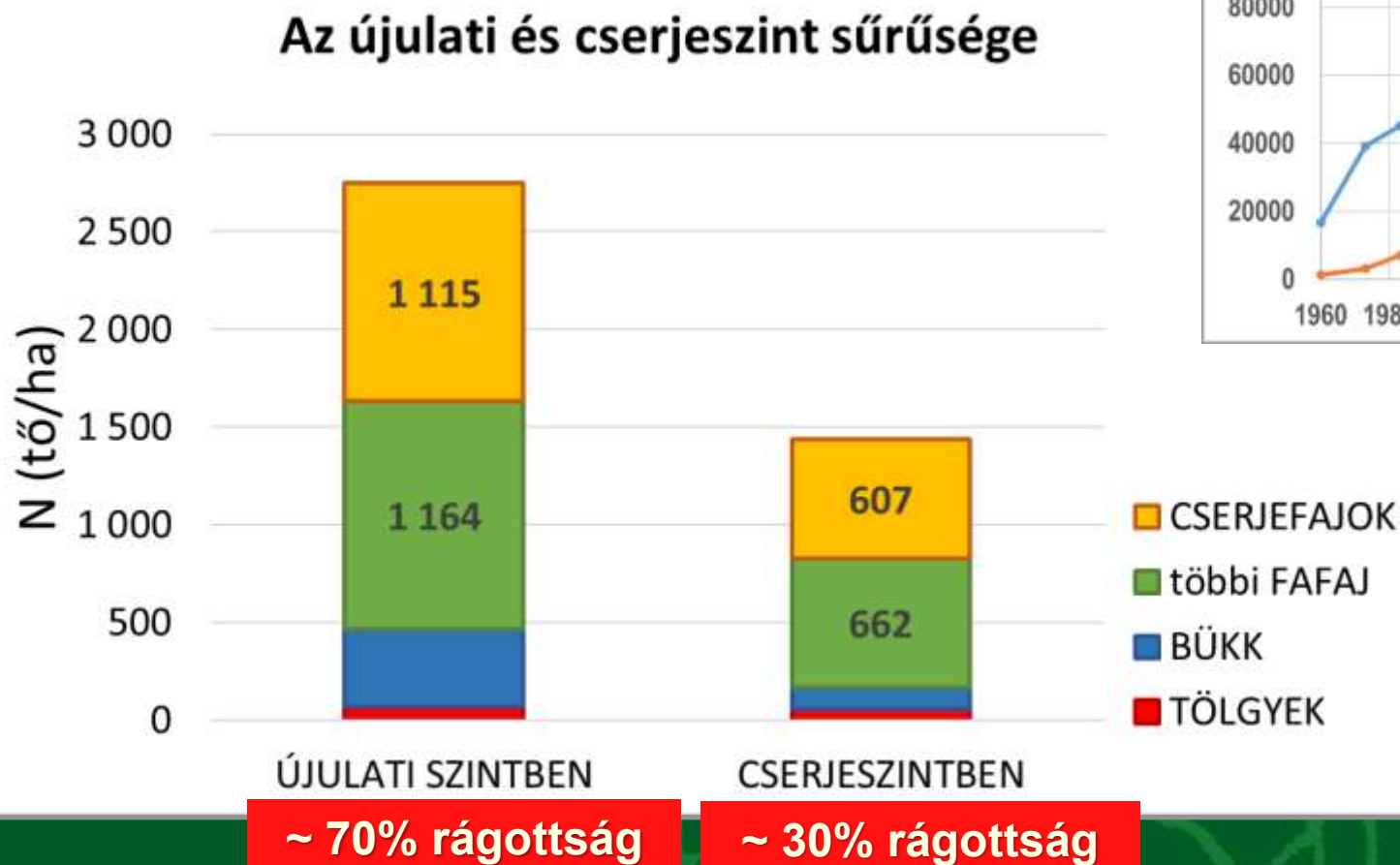
Természetes felújulás és a vad ...

Természetes felújulás és a vad ...

Természetes felújulás és a vad ...

Hegy- és dombvidék: 23 ER-ban, 3589 mintavétel alapján

A klímaváltozás erdőkre gyakorolt hatása ...

„hamis ősz” – Kékes, 2025

A klímaváltozás erdőkre gyakorolt hatása ...

„hamis ősz” – Kékes, 2025

A klímaváltozás erdőkre gyakorolt hatása ...

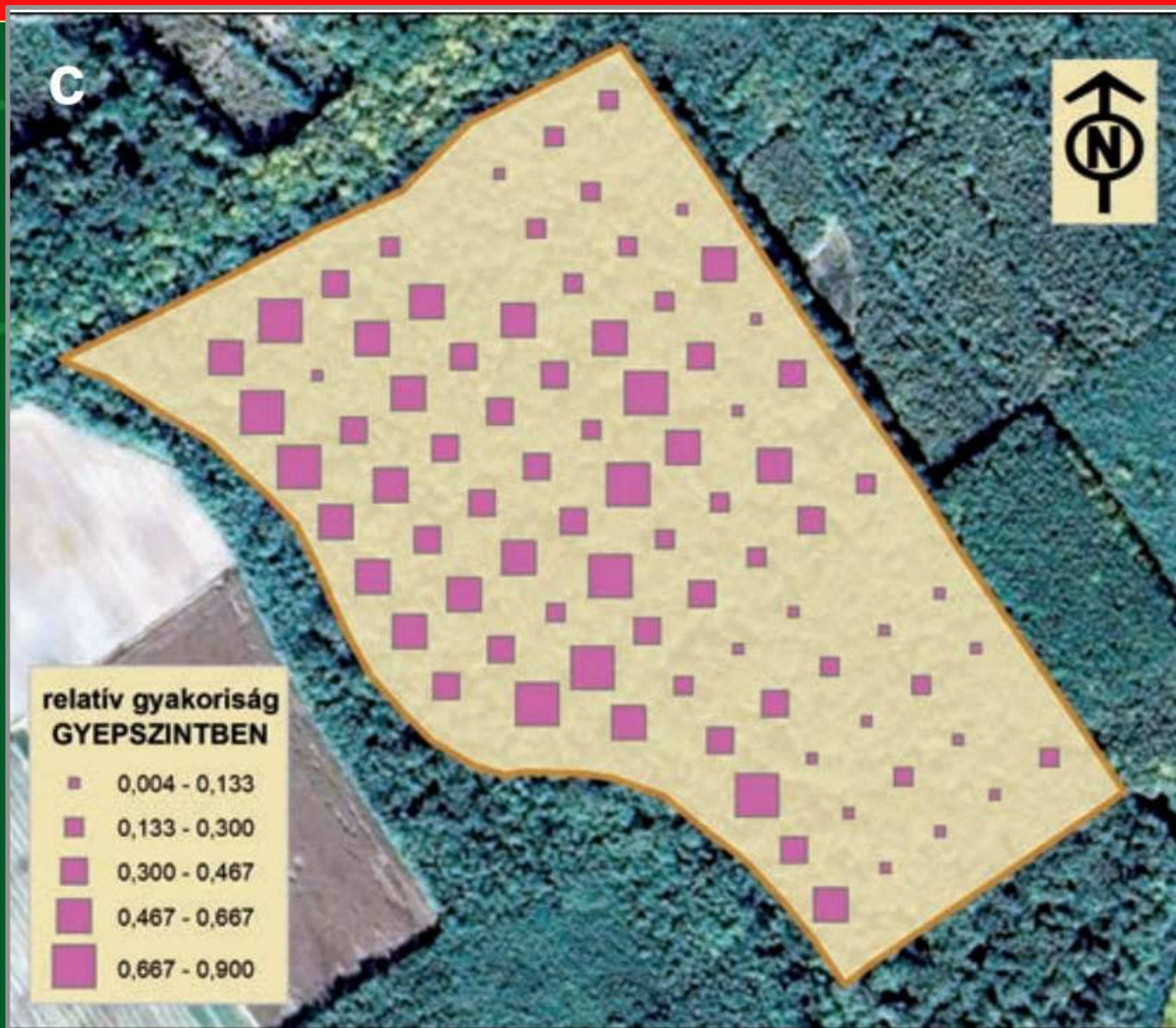
hirtelen kiszáradó fák – Juhdöglő-völgy, 2025

A klímaváltozás erdőkre gyakorolt hatása ...

Nagy-Sertés-hegy ER, 2025 júliusi vihar után

Invázió – pl. az amerikai alkörmös esete ...

Ma már inkább így látjuk!

túlzott vadhatás

blokkolt felújulás!!
élőhelydegradáció

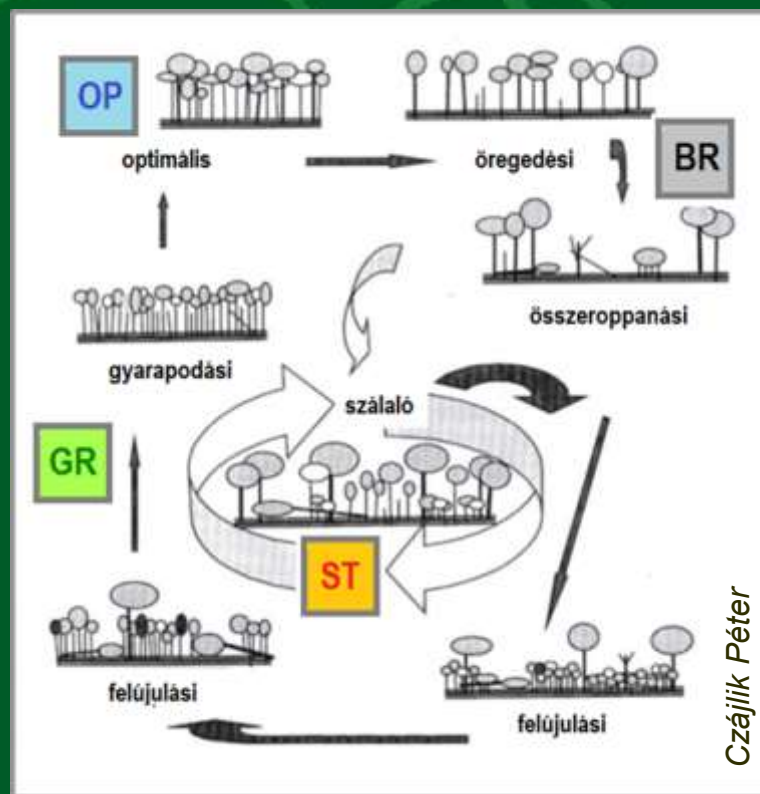
biológiai invázió

fojtogató
versengés

tájszárazodás

klimaváltozás

termőhelyváltozás, környezeti
stressz, zavarás, bolygatás

ERDŐGAZDÁLKODÁS

új kórokozók

„kártétel”

???

Köszönöm
a figyelmet!

Közreműködtek:

Bíró Attila, Bölöni János,
Csicsek Gábor, Demeter
László, Ittzés Dóra,
Jakabffy Lili, Mátyoki
Gergely, Mázsa Katalin,
Molnár Csaba, Papp Mónika,
Szegleti Zsófia, Ulbert
Zsófia, Vig Ákos, Víg Tamás

erdorezervatum.hu

...